

Du **P**AK Doe **P**AK POPPENSPE(E)LMUSEUMKRUIJELKRANTKRABBEL Doe **P**AK Du **P**AK
 Nr. 188

Poppenkast
 A. Agent met leeuwen
 B. Beul met zing
 C. Comediant
 D. Dood van Pierlala en Tünnes
 E. Eucalypta (Kip van Jan Dool)
 F. Gaaf met strik (Duitsland)
 G. Geheug (Sloven)
 H. Heer (Pierlala) met beem
 I. Iubliant (Egipten)
 J. Jan Klaassen met hant (Duitsland)
 K. Kasperl
 L. Lafleur (Frankrijk, Argentinië)
 M. Makkas (Slovenië, Marokko) met Aniss
 N. Neus (Egipten)
 O. Otto van der Mieden (Duitsland, Marokko)
 P. Poppenspe(l)museum
 Q. Quack (Slovenië)
 R. Rood (Slovenië)
 S. Scharp (Duitsland)
 T. Tante (Slovenië)
 U. Ubu Roi (Slovenië)
 V. Vampier (Slovenië)
 W. Watermarionetten (Slovenië)
 X. Xantje (Slovenië)
 Y. Yakkas (Slovenië)
 Z. Zwart (Slovenië)

Poppentheateralfabetposter: kleurletters en -tekens

Weer zo'n fraaie uitgave van het **Poppenspe(l)museum**. Elke jarige bezoeker van ons **museum** ontvangt als cadeautje de eerste letter van zijn of haar naam in de vorm van een gevisualiseerde poppentheaterletter. De geïllustreerde letter is afkomstig uit een **poppentheateralfabetkleurposter**. Bij elk van de letters en tekens is een beschrijving van de afbeelding opgenomen. Een printversie van de **poster** (formaat A3) is verkrijgbaar in de museumwinkel. De digitale versie op www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl bevat links naar een **poppentheater-abc** en andere documenten.

Overzicht en herkomst van de behandelde onderwerpen

Attributen: bezem, galg, glas, knuppel, koekenpan, mansbakje, poppenkastbel, slapstick, stok, wijfnles en zotskolf. **Figuren:** aap, baby, Eucalypta, nar en Ubu Roi.
Handpoppenspel: agent, beul, duivel, Guignol, hond (sokpop), huisbaas, Jan Klaassen, Kasperl, kip, krokodil, Lafleur, monster en Pulcinella. **Landen:** België, Duitsland, Frankrijk, Griekenland, India, Italië, Nederland, Slovacije, Tsjechië en Vietnam. **Marionettentheater:** Faust, Miško (paardje), Pinocchio en Yakshagana (demon). **Maskerspel:** Maccus en commedia dell'arte mombakkes. **Schaduwspel:** contactschim. **Stangpoppenspel:** dupák (trucpop), Lang-kortman met tevoorschijn komende duivelskop), de Neus en Rinaldo. **Steden:** Amiens, Amsterdam, Antwerpen, Keulen, Lyon, Napels en Venetië. **Stokpoppenspel:** besnorde heer en Zwarte Lola (objectpop), Dood van Pierlala en Tünnes.
Voetpoppen: griezel en paljas. **Watermarionetten.**

Wil je meer te weten komen over het (volks)poppenspel? Maak een reis door de wondere wereld van het poppentheater op www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs en maak kans op een vrolijke **poppensstrip**. Op de websites www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2, www.poppenspelmuseum.nl en www.poppenspelmuseum-bibliotheek.nl vind je informatie over het **museum**, de thema-exposities, onze educatieve uitgaven en de collectie. Afbeelding: **poster** met 26 kapitaalletters en 5 tekens. Zie ook **Doepak nr. 187**, **Poppenspe(e)lmuseumspamflet nr. 27a: Poppentheateralfabetkleurletters, nr. 27d** (Engelstalige informatie) en **Poster IIIe**. Illustraties: **Elsje Zwart** © (2012). Concept en tekst: **Otto van der Mieden** © (2012). Hyperlinks: klik op de **vet gezette** tekst. **Applaus!**

Doepak is hét Poppenspe(e)lmuseumcadeau. Doepak is gratis voor iedereen die de vragen van een Poppenspe(e)lspuurtje goed beantwoord heeft. Verzamel alle afleveringen van de Doepakkruimelkrant en -krabbel! Een dupák (spreek uit: dagpak) is een stang- en trucpop. Het nummer met de dupák wordt in het Tsjechische en Slowaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurtelings lang en kort wordt. Het is een truce die overeenkomt met het uitrekken en weer inkrimpen van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de dupák wordt als stangpop van bovenaf beweegt. Terwijl het rijzen van Pierlala's hals heel langzaam en onder doods stilte geschiedt, gaat het strekken en krimpen van de dupák razendsnel en met veel tumult. Dupák betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupák hangt, gaat door het hoofd en het lijf en zit vast aan de houten heup. Het gat in het hoofd is wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en naar gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupák is een touw vastgemaakt. De touwen gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speethout. Door dit op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de dupák ook om zijn as draaien; daarbij zwierven de armen wijd uit.